C/2024/1564

5.3.2024

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Den strategiska betydelsen av EU:s finanssektor – Hur kan bedömningen och utvärderingen förbättras?

(Yttrande på eget initiativ)

(C/2024/1564)

Föredragande: **Antonio GARCÍA DEL RIEGO**

Beslut av EESK:s plenarförsamling	25.1.2023
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
	Yttrande på eget initiativ
Ansvarig sektion	Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning
Antagande av sektionen	15.11.2023
Antagande vid plenarsessionen	13.12.2023
Plenarsession nr	583
Resultat av omröstningen	
(för/emot/nedlagda röster)	198/0/3

1. **Slutsatser och rekommendationer**

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) stöder uppfattningen att arbetet med att utveckla en mer konkurrenskraftig ekonomi bör vara en nyckelprioritering för beslutsfattarna. Banksektorn är en viktig drivkraft för att förverkliga denna ambition med tanke på dess viktiga roll när det gäller att finansiera EU:s ekonomi och dess avgörande betydelse för EU:s strategiska oberoende och den gröna och den digitala omställningen.

1.2 Kommittén erkänner att finansiell stabilitet är en absolut nödvändig förutsättning för tillväxt och konkurrenskraft, eftersom finansiell stabilitet förhindrar att offentligt och privat kapital absorberas av räddningsaktioner för banker som gått i konkurs och skyddar ekonomin i stort från eventuella indirekta störningar som skulle kunna bli följden.

1.3 EESK stöder till fullo att banksektorn inom EU kännetecknas av mångfald och består av banker av olika storlek och med varierande ägarstrukturer och affärsmodeller, vilket i hög grad bidrar till dess resiliens. Detta förutsätter en proportionerlig regleringsstrategi utan att man ger avkall på sunda kapitalkrav samtidigt som sektorn hela tiden står under tillsyn av den gemensamma tillsynsmekanismen.

1.4 Vi välkomnar införandet av en konkurrenskraftskontroll och anser att dess fyra dimensioner bör kopplas till finanssektorns särdrag. Konkurrenskraftskontrollen bör fungera som en kontrollåtgärd för att se till att förslagen främjar ökad konkurrenskraft, fler arbetstillfällen och hållbar tillväxt. Konkurrenskraftskontrollen får dock inte åberopas för att motivera avvikelser från internationella standarder som EU har åtagit sig att genomföra, till exempel Basel III.

1.5 Konkurrenskraftskontrollen är av särskild betydelse för banksektorn i EU, som har presterat betydligt sämre jämfört med andra större ekonomier under det senaste årtiondet. Den bör fungera som ett övervakningsverktyg för att se till att nya förslag har en positiv inverkan på konkurrenskraften och leder till fler arbetstillfällen och hållbar tillväxt. Kommittén noterar att den största banken i Förenta staterna har ett börsvärde som motsvarar börsvärdet för de tio största bankerna i EU och att fyra investmentbanker i Förenta staterna hade en sammanlagd marknadsandel i EU på 58 % år 2022. Det är viktigt att ha effektiva europeiska affärsbanks- och investmentbanktjänster, med tanke på risken att utländska banker kan lägga ned sin verksamhet i EU i händelse av oro på marknaden, vilket därmed skulle hota näringslivets tillgång till helt nödvändiga resurser.

1.6 Konkurrenskraftskontrollen bör syfta till att upprätthålla lika villkor, så att banker som är hemmahörande i EU och verksamma i flera jurisdiktioner kan konkurrera på lika villkor med inhemska banker på samtliga målmarknader. Det är viktigt att göra en noggrann granskning av om den föreslagna lagstiftningen bidrar till stabilitet på finansmarknaden och bedöma både hur EU:s marknader kan integreras ytterligare och locka till sig investeringar från utlandet och hur finanssektorn bidrar till tillväxten. Slutligen bör en uppsättning indikatorer fastställas för att bedöma graden av digitalisering och finansieringens djup.

1.7 Vid utvärderingen och bedömningarna bör man analysera effekterna av ny lagstiftning på investeringar, gränsöverskridande verksamhet, erkännande av affärsmodeller inom banksektorn och upprätthållandet av lika villkor. Detta kommer att skapa en konkurrenskraftig banksektor som möjliggör strategiskt oberoende och som kan mobilisera de resurser som krävs för den gröna och den digitala omställningen.

1.8 EESK delar Europaparlamentets oro över att kommissionen inte har utvecklat någon metod som täcker de samlade effekterna av på varandra följande förslag på konkurrenskraften, och efterlyser en konkurrenskraftskontroll av de lagstiftningspaket som läggs fram och av kommissionens arbetsprogram som helhet.

1.9 Kommittén anser att representationen av intressenter är undermålig när konsekvensbedömningarna utarbetas och att både processen och det praktiska resultatet av dessa samråd avskräcker från deltagande.

1.10 Vi efterlyser en ökad systemisk insamling, övervakning och utvärdering av kritiska data som därefter används som underlag för efterhandsutvärderingen av de initiativ som läggs fram. Kommittén efterlyser också ytterligare satsningar på att uppmuntra berörda parter att delta i framtida samråd genom att bättre informera om hur deras synpunkter beaktas i konsekvensbedömningarna.

1.11 Kommissionen bör förtydliga de metoder som används och målsättningen bör vara att bibehålla de olika målen, kvaliteten och ansvarsskyldigheten i såväl förhands- som efterhandsbedömningarna på lång sikt.

2. **Bakgrund**

2.1 Europeiska unionen befinner sig för närvarande i en djupgående strukturomvandling av sin ekonomi och sitt näringsliv för att förbli konkurrenskraftig och i syfte att säkerställa tillväxt och välstånd. Ett välfungerande och sunt finanssystem är av avgörande betydelse för att detta ska bli verklighet.

2.2 Den 5 april 2022 betonade Europeiska rådet behovet av att få till stånd en finanssektor (banker, försäkringsbolag och kapitalförvaltare) inom EU som är stark, konkurrenskraftig och resilient, som är till nytta för den reala ekonomin och undviker risker till följd av alltför hög grad av tillit till finansinstitut och infrastruktur i tredjeländer ([1]).

2.3 Arbetet med att fullborda bankunionen och fördjupa kapitalmarknadsunionen har ännu inte avslutats. Finansmarknaderna inom EU är fortfarande fragmenterade och de nationella behöriga myndigheternas tillsynspraxis är inte tillräckligt harmoniserad inom EU. Alla dessa faktorer hindrar utvecklingen av en integrerad kapitalmarknad i EU ([2]).

2.4 Stabila och resilienta banker möjliggör tillväxt. De tillhandahåller finansiering, hanterar betalningar och underlättar sparande. I euroområdet skyddar de insättningar till ett värde av 23 biljoner euro ([3]). De hanterade 114 miljarder euro i kontantlösa betalningar år 2021 ([4]), spelar en avgörande roll när det gäller att bekämpa finansiering av terrorism och penningtvätt, står för 70 % av utlåningen ([5]) och sysselsätter 2,2 miljoner personer ([6]).

([1]) Pressmeddelande från rådet, 5 april 2022 (https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2022/04/05/council-adopts-conclusions-on-strategic-autonomy-of-the-european-economic-and-financial-sector/).
([2]) ”A Capital Market Union for Europe: Why It’s Needed and How to Get There”, IMF, 2019.
([3]) *Källa*: Europeiska bankförbundet, 2020.
([4]) *Källa*: Europeiska centralbanken.
([5]) ”Financing the Europe of tomorrow”, Europeiska bankförbundet, 2020.
([6]) ”EBF Facts & Figures 2021 – Banking in Europe”, Europeiska bankförbundet, 2020.

2.5 EU:s banksektor uppvisar dock inte lika positiva resultat som banksektorn i andra stora ekonomier, såsom Förenta staterna. Sedan den globala finanskrisen har avkastningen på eget kapital i genomsnitt legat på 4,3 % i EU, jämfört med 7,1 % i Förenta staterna ([7]). År 2022 var den största amerikanska bankens börsvärde högre än börsvärdet för de tio största bankerna i euroområdet tillsammans (462 miljarder euro jämfört med 468 miljarder euro), vilket är en försämring i förhållande till situationen 2008 ([8]). Bankerna inom EU har förlorat mark på den internationella arenan, särskilt inom affärssegment såsom sammanslagningar och förvärv, där marknadsandelen för de fem största bankerna i EU var 12 % år 2022 (jämfört med 25 % år 2010) ([9]), och när det handlar om investmentbanktjänster rent generellt, där Förenta staterna-baserade banker ökade sin marknadsandel i EU från 44 % år 2007 till 58 % år 2022 ([10]).

2.6 Flera faktorer kan förklara de europeiska bankernas undermåliga resultat. Den globala finanskrisen och statsskuldskrisen begränsade medlemsstaternas finanspolitiska möjligheter, medan Förenta staterna:s finanspolitiska utrymme gjorde det möjligt att snabbare stabilisera banksektorn och verka för en återhämtning ([11]). Den ackommoderande penningpolitiken i euroområdet ledde till lägre nettoräntemarginaler och minskad lönsamhet i utlåningsverksamheten. Finanssektorn inom EU kännetecknas dessutom av konkurrensnackdelar på grund av överkapacitet, marknadsfragmentering och mindre utvecklade kapitalmarknader ([12]).

2.7 Sedan den globala finanskrisen har åtgärder vidtagits för att stärka EU:s regelverk för banksektorn med utgångspunkt i de standarder som fastställs i Basel III. Andra initiativ och åtgärder har också genomförts för att förbättra tillsynen genom inrättandet av den gemensamma tillsynsmekanismen. En ram för återhämtning och resolution för fallerande banker har också införts.

2.8 Kommissionen arbetar också med att utvärdera och förbättra befintlig lagstiftning. Initiativet för bättre lagstiftning, framför allt programmet om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (*Refit-programmet*), som ska se till att EU:s politik är evidensbaserad, gör EU-lagstiftningen enklare och bättre och inbegriper en rad olika intressenter ([13]). Refit-programmet är en del av detta initiativ. I detta arbete bistås kommissionen av Fit for Future-plattformen, som består av en rad olika intressenter som avger yttranden som kommissionen i ett senare skede beaktar vid utarbetandet av sina förslag. Kommittén är representerad i plattformens intressentgrupp.

2.9 Sedan den 1 mars 2023 genomförs en konkurrenskraftskontroll i samband med alla konsekvensbedömningar, vilket stärker initiativet för bättre lagstiftning. Kontrollen består av fyra dimensioner: hur marknaden fungerar och hur den påverkar kostnader och prisbildning, särskilda konsekvenser för små och medelstora företag, konsekvenser för den internationella konkurrenskraften och konsekvenser för innovationsförmågan.

2.10 Europaparlamentet gör inledande utvärderingar och utvärderar genomförandet. I de inledande utvärderingarna analyseras styrkor och svagheter i kommissionens konsekvensbedömningar på teknisk nivå. Utvärderingarna av genomförandet ger Europaparlamentets utskott en översikt över arbetet med att genomföra de rättsakter som utgör en del av kommissionens arbetsprogram ([14]).

3. **Allmänna kommentarer**

3.1 EESK välkomnar kommissionens beslut att införa en konkurrenskraftskontroll av alla framtida politiska åtgärder och lagstiftningsförslag, vilket tillkännagavs av kommissionen vid det sociala trepartstoppmötet. Kommittén ställer sig också bakom målet att uppnå strategiskt oberoende, dvs. EU:s förmåga att tillvarata sina intressen utan att i alltför hög grad förlita sig på utländska stater ([15]). Konkurrenskraftskontrollen bör syfta till att bedöma de potentiella effekterna av en föreslagen bestämmelse, dvs. på förhand, och/eller bestämmelsens effektivitet, dvs. i efterhand, samtidigt som hänsyn tas till hållbarhetsproblematiken i syfte att underlätta den gröna och den digitala omställningen och utvärdera konsekvenserna för innovation.

([7]) ”A decade after the global financial crisis: What has (and hasn't) changed?”, McKinsey Global Institute, 2018.
([8]) *Källa*: Banks Daily (https://banksdaily.com/topbanks/Europe/market-cap-2023.html) och ”National champions now dominate in banking”, *Financial Times*, 2023.
([9]) ”European bank M&A activity crashes to 5-year low in 2022”, S&P Global Market Intelligence.
([10]) ”Investment Banking in Europe: where we are and where we are going. Implications for firms, financial institutions and regulators”, Caselli m.fl., Bocconi University, 2020.
([11]) ”Without the quick and massive policy response, the Great Recession might still plague the United States” i *Finance & Development*, december 2010, vol. 47, nr. 4.
([12]) ”Understanding the profitability gap between euro area and US global systemically important banks”, ECB Occasional Paper Series, 2023.
([13]) ”Bättre lagstiftning – varför och hur”, Europeiska kommissionen.
([14]) Se till exempel ”Implementation appraisal: anti-money laundering package 2021”, Europaparlamentet.
([15]) ”EU Strategic Autonomy 2013–2023”, Europaparlamentet.

3.2 Det är viktigt att konkurrenskraftskontrollen är så omfattande som möjligt med tanke på konsekvenserna för företag och leveranskedjor, sysselsättning och arbetsvillkor samt de efterföljande makroekonomiska konsekvenserna. En grundlig konkurrenskraftskontroll av alla nya initiativ bör fungera som en kontrollåtgärd för att se till att förslagen främjar ökad konkurrenskraft, fler arbetstillfällen och hållbar tillväxt. Kommittén framhåller att konkurrenskraftskontroller inom finanssektorn till fullo måste respektera internationella standarder och skyldigheter, till exempel Basel III.

3.3 Global handel och tillgång till finansiella tjänster kommer att förbli en viktig drivkraft för ekonomisk tillväxt som gör EU starkare. Genom att göra det möjligt för företag inom EU att expandera eller hjälpa utländska företag att bedriva verksamhet i EU bidrar bankerna inom EU till EU:s framgång. Tillträde till marknader på andra sidan gränsen och effektiva marknader är viktiga frågor för världshandeln och för blomstrande ekonomier.

3.4 Samtidigt är ett stabilt, diversifierat, resilient och konkurrenskraftigt banksystem samt större självständighet inom viktiga segment såsom investmentbanktjänster av avgörande betydelse. Finanssektorn inom EU kännetecknas av konkurrensnackdelar på grund av strukturella faktorer såsom överkapacitet, marknadsfragmentering och mindre utvecklade kapitalmarknader. Banksektorns värdekedjor i EU är inte alls lika integrerade som i Förenta staterna, vilket innebär att bankerna inom EU utsätts för ett högre konkurrenstryck och har mer begränsade möjligheter att dra nytta av stordriftsfördelar.

3.5 EESK noterar att integrationen av kapitalmarknader i hela EU fortfarande befinner sig i ett inledningsskede. Till följd av brexit förlorade EU 30 % av sin marknadsvolym ([16]). Kapitalmarknaderna inom EU är mindre än i Förenta staterna, med andelar som uppgår till 13 % respektive 45 % av den globala marknaden ([17]). Kapitalmarknadsunionen har gett upphov till viktiga politiska initiativ, men stora hinder kvarstår, till exempel bristande harmonisering av skatte- och insolvenssystemen.

3.6 I konsekvensbedömningarna och efterhandsutvärderingarna av EU:s politik bör hänsyn tas till konsekvenserna för den verksamhet som finansinstitut hemmahörande i EU bedriver i tredjeländer, så att de krav som ställs inte skapar ojämlika villkor i förhållande till lokala konkurrenter.

3.7 EU:s finansiella oberoende, dvs. förmågan hos de finansiella aktörerna inom EU att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt stödja EU:s reala ekonomi, är bristfälligt och kan förbättras. Finansmarknaderna i EU är fortfarande i hög grad uppdelade efter nationsgränserna samtidigt som sparare och investerare är ytterst beroende av nationella banksystem. Det är viktigt att ha effektiva europeiska affärsbanks- och investmentbanktjänster, till exempel för emissioner av skuldebrev, kapitalemissioner och strukturerad finansiering, med tanke på risken att utländska banker kan lägga ned sin verksamhet i EU i händelse av oro på marknaden, vilket därmed skulle hota näringslivets tillgång till helt nödvändiga resurser.

3.8 Mångfalden inom EU:s banksektor, med banker av olika storlek, ägarstrukturer och affärsmodeller, återspeglar mångfalden på den marknad som banksektorn betjänar och bidrar i hög grad till att stärka dess resiliens. Att upprätthålla lika villkor för alla marknadsaktörer på den inhemska marknaden är en central princip i EU-lagstiftningen och en avgörande förutsättning för att bevara konkurrenskraften för bankerna inom EU både på hemmamarknaden och utomlands.

3.9 Den bristfälliga konkurrenskraft som kännetecknar finanssektorn i EU påverkar våra banker i hög grad och kan få negativa konsekvenser på medellång och lång sikt. Kommittén är medveten om banksektorns behov och att den i likhet med alla andra branscher måste uppnå en lägsta lönsamhetsnivå för att kunna överleva på lång sikt. Vinster inom banksektorn är helt avgörande för kapitalbildningen, som i sin tur avgör utlåningskapaciteten och möjligheten att ge utdelningar till investerare. Detta är särskilt viktigt i en tid då behovet av finansiering är mycket stort för att driva den gröna och den digitala omställningen framåt.

3.10 Tillgången till finansiering från den privata sektorn och från bankerna kommer att vara av avgörande betydelse när det gäller att stödja framtida politiska initiativ för att stärka ekonomin inom EU. Kommissionen uppskattar att det kommer att krävas 360 miljarder euro för de ytterligare årliga investeringar som nu behövs för att uppnå målen om minskade koldioxidutsläpp senast 2030 ([18]). I en situation där den största delen av företagens finansiering kommer från banker, samtidigt som kapitalmarknaderna till stor del är outvecklade och ekonomin kännetecknas av många små och medelstora företag, kommer bankerna att stå för en stor del, om inte den största delen, av finansieringen av den gröna och den digitala omställningen i EU. Med tanke på de enorma investeringsbehov som EU kommer att ställas inför under de kommande årtiondena är det mycket viktigt att EU fortsätter arbetet med att bygga upp kapitalmarknadsunionen och skapar ett attraktivt, alleuropeiskt privat investeringsalternativ för inhemska investerare från EU. Efterhandsutvärderingen av EU:s politik bör innehålla en analys av effekterna på investeringar och ska alltid bygga på tillgängliga data.

([16]) ”Implications of Brexit for the EU financial landscape, Financial Integration and Structure in the Euro Area”, ECB, 2020.
([17]) ”What do EU capital markets look like on the other side of Brexit?”, *New Financial*, 2020.
([18]) SWD(2020) 176 final.

3.11 Kommittén noterar det utmanande ekonomiska klimatet och föreslår att den framtida politiken bör fokusera på tillväxt och konkurrenskraft utan att bortse från konsumentskyddet och stabiliteten på finansmarknaderna, som måste förbli de viktigaste politiska prioriteringarna.

3.12 I enlighet med EESK:s yttrande ”En kapitalmarknadsunion för människor och företag” ([19]) instämmer EESK med Europeiska revisionsrätten, som har konstaterat att lagstiftningen om värdepapperisering i praktiken inte hjälpt bankerna att öka sin utlåningskapacitet, i synnerhet till små och medelstora företag ([20]).

3.13 Vissa framsteg kan konstateras, men vi noterar att alla ansträngningar för att fullborda kapitalmarknadsunionen hittills endast varit framgångsrika till viss del. Den senaste tidens händelser, bland annat Credit Suisses konkurs, visar att det krävs mer arbete, på både internationell nivå och EU-nivå, för att uppnå de politiska mål som fastställdes i efterdyningarna av den globala finanskrisen. Kommittén erkänner att finansiell stabilitet är en absolut nödvändig förutsättning för tillväxt och konkurrenskraft, eftersom finansiell stabilitet förhindrar att offentligt och privat kapital absorberas av räddningsaktioner för banker som gått i konkurs och skyddar ekonomin i stort från eventuella indirekta störningar som skulle kunna bli följden.

4. **Särskilda kommentarer**

4.1 EESK stöder den nya konkurrenskraftskontrollen av EU:s lagstiftning. Konkurrenskraftskontrollen kommer att omfatta fyra dimensioner: hur marknaden fungerar och hur den påverkar prisbildning och kostnader, särskilda konsekvenser för små och medelstora företag, konsekvenser för den internationella konkurrenskraften och konsekvenser för innovationsförmågan. De fyra dimensionerna är relevanta för alla lagstiftningsförslag, även de förslag som påverkar finanssektorn, och vi ställer oss bakom förslaget att koppla dimensionerna till faktorer som är specifika för finanssektorn.

4.1.1 Den dimension som handlar om hur marknaden fungerar kan omfatta faktorer som rör upprätthållandet av lika villkor inom EU, så att banker som bedriver verksamhet i flera jurisdiktioner inom EU kan konkurrera på lika villkor med inhemska banker på samtliga målmarknader och vice versa. En god konkurrenskraft är också av betydelse för internationella banker som är verksamma i tredjeländer och som konkurrerar med lokala aktörer. Dessutom bör man med hänsyn till aspekten avseende lika villkor säkerställa att banker som är hemmahörande i EU kan konkurrera effektivt med nya aktörer, såsom stora teknikföretag. Även om framsteg gjorts i arbetet med rättsakten om digitala marknader ([21]) och den pågående översynen av betaltjänstdirektivet (PSD2) ([22]) rekommenderar EESK att kommissionen fastställer områden där ytterligare lagstiftning behövs för att samma regler och tillsyn ska gälla för alla aktörer som tillhandahåller samma tjänster. Slutligen bör den dimension som handlar om hur marknaden fungerar även täcka faktorer som hänger samman med stabilitet på finansmarknaden. Inom ramen för denna dimension bör det med hjälp av konkurrenskraftskontrollen ske en granskning av om den föreslagna lagstiftningen bidrar till stabilitet på finansmarknaden, både i EU och globalt.

4.1.2 När det handlar om finansiell reglering bör dimensionen ”konsekvenser för små och medelstora företag” omfatta aspekter som rör tillgången till finansiering. Analyser av denna dimension skulle kunna bygga vidare på befintliga resurser, till exempel ECB:s halvårsundersökning om företagens tillgång till finansiering. Vi rekommenderar att kommissionen fastställer områden där ytterligare lagstiftning kan leda till sänkta kostnader för att tillhandahålla en viss tjänst (till exempel ökad tillgång till data om små och medelstora företag och en likriktning av insolvensförfarandena). I detta avseende vill kommittén betona att testet för små och medelstora företag måste genomföras på ett systematiskt och konsekvent sätt.

4.1.3 En mångfald inom EU:s banksektor, både i fråga om företagsstorlek och affärsmodeller, bidrar till att stärka sektorns resiliens och innovationspotential. EESK anser därför att man vid utarbetandet av alla politiska initiativ som syftar till att göra EU:s banksektor mer konkurrenskraftig inte får bortse från behovet av att upprätthålla lika villkor på EU:s inre bankmarknad. Det är viktigt att banker av alla storlekar kan konkurrera på lika villkor på sina respektive marknader. Detta förutsätter en proportionerlig regleringsstrategi utan att man ger avkall på sunda kapitalkrav samtidigt som sektorn hela tiden står under noggrann tillsyn av den gemensamma tillsynsmekanismen. Kommittén stöder dessutom internationella insatser för att ytterligare harmonisera och rationalisera reglerings- och tillsynsåtgärderna, så att det blir enklare och mer kostnadseffektivt för marknadsaktörerna att leva upp till lagstiftningens förväntningar och insatserna ligger i linje med de politiska åtgärder som vidtas på ett mer övergripande plan.

4.1.4 När det gäller dimensionen ”innovationsförmåga” rekommenderar vi slutligen att det fastställs en uppsättning indikatorer som mäter graden av digitalisering och finansieringens djup, till exempel indikatorer såsom gränsöverskridande utlåning, gränsöverskridande börsintroduktioner, gränsöverskridande investeringsvolymer och andelen eget kapital som anskaffats via kapitalmarknaderna.

([19]) EUT C 155, 30.4.2021, s. 20.
([20]) ”Särskild rapport 25/2020: Kapitalmarknadsunionen: en långsam start mot ett ambitiöst mål”, Europeiska revisionsrätten, 2020.
([21]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1925 av den 14 september 2022 om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och (EU) 2020/1828 (Förordningen om digitala marknader) (EUT L 265, 12.10.2022, s. 1).
([22]) COM(2023) 365 final.

4.2 EESK beklagar att kommissionen inte har utvecklat någon metod för att utvärdera de samlade effekterna av politiska åtgärder på EU:s konkurrenskraft, och uppmanar kommissionen att inte bara tillämpa konkurrenskraftskontrollen på enskilda lagstiftningsförslag utan även på de lagstiftningspaket som läggs fram och på kommissionens arbetsprogram som helhet.

4.3 Kommittén noterar att konkurrenskraftskontrollen utgör en del av ramen för bättre lagstiftning och begär att få tillgång till den nya uppsättningen förhands- och efterhandsbedömningar av nya lagstiftningsförslag. Analysen bör framför allt handla om hur företag inom EU kan konkurrera med företag runt om i världen på ett framgångsrikt sätt, hur företag inom EU kan bedriva verksamhet i länder utanför EU jämfört med lokala konkurrenter, hur finansmarknaderna i EU kan bli mer integrerade och locka till sig företag och investeringar från hela världen och hur finanssektorn bidrar till den ekonomiska tillväxten genom att tillgodose behoven i hela den europeiska ekonomin.

4.4 EESK noterar rekommendationerna i den rapport om kommissionens konsekvensbedömningsmetoder som utarbetats av enheten för förhandsbedömningar vid Europaparlamentets utredningstjänst ([23]). Den statistik som samlats in av enheten för förhandsbedömningar visar att 29 % av de analyserade konsekvensbedömningar som offentliggjordes mellan juli 2015 och december 2018 befanns vara undermåliga och att det behövs en mer noggrann bedömning av de sociala och miljömässiga konsekvenserna och en mer metodisk analys av konsekvenserna för de små och medelstora företagens konkurrenskraft.

4.5 En av de punkter som tagits upp av enheten för förhandsbedömningar handlar om att de berörda intressenterna inte är representerade på ett fullgott sätt. En bristande representativitet när det handlar om hur man tar fasta på de olika intressenternas synpunkter i konsekvensbedömningarna kan avskräcka dem från att delta i framtida samråd, vilket torde inverka negativt på möjligheterna att uppnå det framtida målet att främja samråd på alla förvaltningsnivåer.

4.6 Vi efterlyser en systemisk insamling, övervakning och utvärdering av kritiska data som därefter används som underlag för efterhandsutvärderingen av de initiativ som läggs fram. Kommissionen bör förtydliga de metoder som används och målsättningen bör vara att bibehålla de olika målen, kvaliteten och ansvarsskyldigheten i såväl förhands- som efterhandsbedömningarna på lång sikt.

4.7 Uppdragsbeskrivningen för den gemensamma tillsynsmekanismen och andra behöriga banktillsynsmyndigheter har ett tydligt fokus på prisstabilitet och finansiell stabilitet, men vederbörlig hänsyn måste också tas till den finansiella regleringens makroekonomiska effekter och dess förenlighet med mer övergripande ekonomisk-politiska mål när EU-institutionernas politiska dagordning läggs fast och när bedömningar och utvärderingar utarbetas och genomförs.

4.8 EESK ger även fortsättningsvis sitt starka stöd till de åtgärder inom ramen för kapitalmarknadsunionen som stärker EU:s finansiella stabilitet och integration och tillsynen inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen av betydande finansiella enheter i euroområdet eller grupper av enheter som är nära sammanlänkade. Kommittén noterar att frågan om överkapacitet fortfarande är både ett stort strukturellt hinder för lönsamheten inom sektorn och en risk för den finansiella stabiliteten. Såsom ECB och Europeiska systemrisknämnden påpekat är en konsolidering inte den enda lösningen för att komma till rätta med överkapacitet. Underpresterande banker måste också tillåtas lämna marknaden på ett säkert och ordnat sätt (genom insolvens eller resolution), utan politisk inblandning.

Bryssel den 13 december 2023.

Oliver RÖPKE

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande

([23]) ”Appraising the quality of the European Commission’s impact assessments”, studie, Europaparlamentets utredningstjänst, 2019.